

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Havířov - Podlesí, Studentská 11

Studentská 11, 736 01 Havířov – Podlesí

Identifikátor školy: 600 016 684

Termín konání orientační inspekce: 15. – 17. říjen 2001

Čj.	142 272/01-011029
Signatura	on3dv509

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium (Havířov – Podlesí, Studentská 11) bylo založeno v roce 1956. Budova školy je umístěna v sousedství příměstské rekreační zóny. V letošním školním roce studují ve třinácti třídách osmiletého studijního cyklu 403 žáci, v šesti třídách čtyřletého studijního cyklu studuje 191 žák. Pedagogický sbor je tvořen 44 vyučujícími s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. K standardnímu typu vybavení školy patří především specializované odborné učebny vybavené příslušnou audiovizuální a výpočetní technikou. Specifické potřeby a zájem žáků jsou zohledňovány nabídkou volitelných předmětů a dalšími školními i mimoškolními aktivitami, které mohou uspokojit studenty všech věkových kategorií. V posledních letech je poměrně vysoké procento studentů přijato na vysoké školy. Škola je aktivně zapojena do různých vzdělávacích programů, pravidelně udržuje kontakt s partnerskými školami v zahraničí. Aktuální informace o gymnáziu jsou uveřejňovány v české i anglické verzi na internetové stránce.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Časová dotace ve sledovaném předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu, osnovám, rozvrhům tříd a zápisům učiva v třídních knihách, zpracovaným tematickým plánům, členění učiva do jednotlivých ročníků. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Aktuálními problémy výuky se zabývá předmětová komise, schůzky se konají zpravidla 5x ročně, někdy častěji, komise pracuje podle ročního plánu práce, o jednání jsou pořizovány zápisy. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení třídy. Vyučující věnují přiměřenou pozornost přípravě na vyučovací proces.

Předmětu je vyučováno s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ve škole je dostatek vhodných prostor pro výuku, které odpovídají psychohygienickým požadavkům. Učební pomůcky jsou podle finančních možností školy pořizovány a využívány. Žáci mohou využívat i dalších studijních materiálů. Mají k dispozici ucelené řady schválených a platných učebnic. Žákovská knihovna je součástí jazykové a literární učebny a zároveň plní funkci studovny. Je rozdělena na část klasické beletrie, která je využívána zejména studenty čtyřletého gymnázia, druhá část je teprve vytvářena v posledních letech, slouží zejména studentům nižších ročníků gymnázia (prima až kvarta). Knižní fond tvoří cca 5000 svazků, jejíž evidence je v současné době převáděna do programu Bakalář. Vyučující hodnotili podmínky výuky jako převážně velmi dobré, v některých dílčích oblastech jako průměrné. V hospitovaných hodinách nebylo (vzhledem k probíranému učivu) využito didaktické a výpočetní techniky.

Struktura vyučovacích hodin odpovídá věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny jsou jasné a srozumitelné. Výběr, sled a množství informací je přiměřený náročnosti učiva a věkovým zvláštnostem žáků. Ve sledovaných hodinách převažovala metoda výkladu, vyučující sledovali, čeho mají žáci dosáhnout, účelně byly využívány další informační zdroje, byl vytvářen prostor pro vyjádření vlastního názoru, k možnosti aplikovat učivo, organizace výuky umožňovala pracovat individuálním tempem. Vyučovací čas je efektivně využit, učivo je probíráno v souladu se současným stavem teorie a praxe v této oblasti, je interpretováno věcně správně.

Ve výuce je využíváno motivačních výzev a pozitivního posilování. Výchozí znalosti a dovednosti se prověřují, zkoušení má charakter zpětné vazby s ucelenou myšlenkovou strukturou, má návaznost na probírané učivo. Hodnocení výkonu je objektivní a zdůvodněné. Při řešení úkolů je žákům poskytována pomoc, při zadávání úkolů je respektována zásada

přiměřenosti.

Dohodnutá pravidla jednání jsou známá, akceptovaná a dodržují se. Osobnost žáka je respektována. Jsou rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, myšlenky obsažené v žákovských odpovědích jsou dále rozvíjeny, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytly. Žáci se účastní různých soutěží (např. 5. místo v celostátním kole Olympiády z českého jazyka) a kulturních programů.

Kvalita výuky v českém jazyce je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Cizí jazyky

Hospitace se uskutečnily v osmi vyučovacích hodinách angličtiny a němčiny u osmi pedagogů ve čtyřletém i osmiletém gymnáziu.

Cizojazyčná výuka probíhá podle časových tematických plánů zpracovaných rozdílně pro jednotlivé třídy na základě předchozí jazykové přípravy a dosaženého stupně znalostí tak, aby v závěru studia došlo ke sjednocení úrovně v souladu se vzdělávacími cíli „Učebních osnov gymnázia“ č. j. 20 596/99-22 ze dne 5. května 1999. Rozvržení učiva zajišťuje návaznost, vylučuje zbytečné opakování a jeho časová dotace umožňuje vykonání maturitní zkoušky. Ve škole jsou třídy s rozšířenou jazykovou výukou angličtiny a němčiny. Hospitace prokázaly velmi dobrou připravenost učitelů na výuku.

Všichni vyučující cizích jazyků splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. V rámci dalšího vzdělávání se zúčastňují akcí pořádaných okresním metodikem, spolupracují s British Council v Ostravě a absolvovali řadu seminářů Goethe Institutu a jiných institucí v Německu, studují odborné publikace. Velkým přínosem jsou absolvované delší studijní pobyty v zahraničí, což se pozitivně projevuje na kvalitě výuky. Hospitované hodiny probíhaly jak v běžných školních třídách se standardním vybavením a starším renovovaným nábytkem, tak v učebnách vyčleněných pro cizí jazyky (dvě pro angličtinu, jedna pro němčinu), vybavených televizorem, videem, knihovničkou s odbornou literaturou i cizojazyčnou beletrií, mapami příslušných cizích zemí a nástěnným obrazovým a textovým materiálem. Každý učitel cizích jazyků má k dispozici přenosný magnetofon se sadou nahrávek a videokazet k používaným učebnicím, k reáliím, k procvičování gramatiky, výslovnosti a také kompaktní disky. Vzhledem k velmi rozdílné úrovni znalostí žáků přicházejících ze základních škol a k potřebě diferencovaného přístupu se používá několik řad moderních zahraničních učebnic s preferencí rozvoje komunikativních dovedností. Žáci pracují také s cizojazyčnými časopisy, texty, které jim poskytují vyučující, úryvky z beletrie. Výuka cizích jazyků je v týdenním rozvrhu vhodným způsobem rozvržena. V době inspekce byly psychohygienické podmínky v malé části sledované výuky zhoršené vzhledem k probíhající výměně oken a hluku.

Struktura a organizace hospitovaných vyučovacích jednotek, výběr, množství a sled informací byly rozdílné a vycházely jak z členění používaných učebnic, tak z konkrétní situace v třídě. Vedle nezbytného stručného výkladu učitele a vysvětlujících doplňků výrazně převažovala metoda dialogu, která se uplatňovala ve všech formách práce v hodině: v působení pedagoga na třídu jako celek, ve skupinových činnostech, v přípravě rozhovoru žákovských dvojic. Ve většině sledované výuky se tak mohla rozvinout konverzace, např. k předneseným referátům, k úkolům v učebnicích či pracovních sešitech, k otázkám kladeným učitelem. Žáci přitom měli dostatek prostoru pro vlastní mluvený projev a mnozí z nich prokázali i schopnost delšího samostatného vystoupení. V sedmi hospitovaných hodinách byla vhodně využita magnetofonová nahrávka k nácviku poslechu s porozuměním.

Vstupní motivace spočívala většinou v cizojazyčném přivítání, sdělení programu hodiny a v prověření domácí přípravy. V průběhu výuky byli žáci motivováni vlastním obsahem učiva souvisejícím s jejich zájmy a životními zkušenostmi (hudební skupiny, cestování, rodinné záležitosti), aktuální tematikou (chování v krizových situacích, první pomoc); zpestřením byly písničky, řešení křížovky, vyhledávání ve slovníku. Hodnocení, které mělo pozitivně motivující charakter, bylo ve většině případů provázeno klasifikací a komentářem s instrukcí, jak se dalších chyb vyvarovat.

V celé hospitované výuce byl základním dorozumívacím prostředkem vyučovaný cizí jazyk, pouze k vysvětlení složitějších jevů byla využita čeština. Žáci byli ukáznění, vesměs reagovali docela živě, dokonce i úplní začátečníci dobře ovládali značnou slovní zásobu. Ve třídách vládla uvolněná atmosféra, která však nepostrádala vzájemný respekt. Projev učitelů měl žádoucí úroveň, v jednom případě se vyznačoval náročnou odbornou terminologií a vysokým tempem, což se však ukázalo jako funkční a ze strany žáků bylo plně akceptováno.

Všestranné jazykové dovednosti žáků jsou dále zdokonalovány v bohatých aktivitách mimo vyučování: v konverzačních soutěžích získala škola v minulých dvou letech v angličtině první místo v krajském kole s postupem do celostátního kola, jedno druhé a dvě pátá místa v okresním kole. V němčině to bylo jedno první a tři druhá místa v okresním kole; v soutěži vypsané MŠMT vyhrála jedna žákyně měsíční a druhá žákyně třítydenní stipendijní pobyt v Německu. Škola udržuje partnerské vztahy se dvěma gymnázii v Německu, uskutečnily se již výměnné pobyty žáků v rodinách a další se připravují, mimo jiné i v rámci tříletého projektu ve spolupráci s institutem v Cáchách a novinami Frankfurter Allgemeine Zeitung, které otiskly žákům články o jejich návštěvě. Loni byl uspořádán zájezd do jižní Anglie a Londýna s pobytem v rodinách, jeden žák absolvoval roční studijní pobyt v USA a jeden čtyřměsíční studium v Austrálii. Škola připravuje žáky k získání osvědčení First Certificate a Deutsches Sprachdiplom.

Plánování a příprava výuky cizích jazyků jsou hodnoceny jako velmi dobré, podmínky jako průměrné až velmi dobré, organizace, formy, metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jako velmi dobré. Souhrnně je výuka cizích jazyků hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika, fyzika

Počet hodin přidělených ve schváleném učebním plánu matematice a fyzice byl kontrolován jednak v platném rozvrhu hodin a jednak v třídních knihách. V matematice je ve všech třídách každého ročníku jedna vyučovací hodina vyčleněna pro cvičení a třída je dělena na skupiny, ve fyzice se takové vyčlenění a dělení provádí pouze v ročnících s tříhodinovou dotací. V nejvyšších dvou ročnících si mohou žáci vybrat mezi zavedenými volitelnými předměty též semináře v matematice a fyzice. Popsané úpravy jsou v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Tematické plány vyučujících jsou jednotně zpracovány v předmětových komisích. Posloupnost učiva je dodržována podle schválených učebnic. Tím je spolehlivě zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky, také výskyt případných duplicit učiva je vyloučen. Během hospitací bylo v jedné třídě třetího ročníku čtyřletého studia zjištěno v matematice velmi výrazné zpoždění. Přestože vyučující má představu o nápravě tohoto stavu, ředitel školy by měl preventivně přijmout pro splnění své zákonné odpovědnosti – zajištění odborné a pedagogické úrovně výchovně vzdělávací práce - potřebná opatření.

Během řízeného inspekčního rozhovoru se učitelé vyjádřili, že vedení školy využívá podnětů

vzešlých z předmětových komisí, jejich realizace je však ve všech oblastech života školy závislá na současné napjaté finanční situaci ve školství.

Výukové cíle stanovené v hodinách s inspekční hospitací dostatečně odpovídají standardu vzdělávání pro gymnázium a jsou v souladu s didaktickými principy.

Požadavky platných předpisů na kvalifikaci vyučujících jsou splněny u všech učitelů matematiky a fyziky na škole.

Materiální podmínky pro výuku obou předmětů jsou na průměrné úrovni. Výuka matematiky probíhá v běžných třídách, fyzice se většinou vyučuje v odborné učebně, jejíž zařízení by nutně mělo být v časovém horizontu dvou až tří let modernizováno. Pro realizaci fyzikálních měření je zařízena samostatná laboratoř. Obě učebny jsou vybaveny nábytkem, který svými rozměry nespĺňuje antropometrické požadavky pro široké věkové spektrum vzdělávaných žáků. Učební prostředí není celkově ani podnětné, ani estetické. Vedení školy by po skončení probíhajících oprav mělo tento problém ve spolupráci s předmětovými komisemi řešit.

Učební pomůcky zatím postačují, jejich postupná náhrada modernějšími zatím ustoupila jiným prioritám ve výbavě školy. Inspekce i samotní vyučující to chápou jako dočasný stav, který bude muset být brzy výrazně změněn.

Ve vybavení žáků učebnicemi inspekce nezjistila žádné nedostatky. Doplnková matematická a fyzikální literatura je žákům k dispozici ve školní knihovně.

Učitelé volí většinou takové výukové metody a formy práce, které jsou přiměřené věku a rozumovým schopnostem žáků. Frontální výuka je nejfrekventovanější, v některých částech hodin se však používají i skupinové nebo samostatné aktivity. Organizační pokyny jsou bez výjimky jasné a srozumitelné, výběr, sled a množství předávaných informací v průměru odpovídá stanoveným výukovým cílům. Ve třídě, kde došlo k vysokému zpoždění v probírání učiva, zvolené tempo výuky nutí vyučujícího k vynechání i velmi důležitých aplikací. V ostatních třídách je tempo výuky přiměřené náročnosti učiva. Učivo je interpretováno věcně správně.

Na začátcích hodin jsou jako vstupní motivační metody nejčastěji užívány různé formy opakování a zkoušení učiva. Někdy jsou žáci svými učiteli motivováni nabídkou nejlepší známky za nejrychlejší řešení nebo za nalezení originálního přístupu k řešení úlohy (seminář z matematiky). Vyučující přitom běžně používají pozitivní motivační výzvy.

Ústní zkoušení není uskutečňováno dostatečně efektivně (bývá zkoušen pouze jeden žák, otázky jsou formulovány příliš volně). Předmětové komise by se průběžně měly na svých jednáních zabývat užitím různých diagnostických metod ve vyučování matematice a fyzice.

Hodnocení výkonů zkoušených žáků je, zvláště u písemných forem, objektivní a spravedlivé. U ústního zkoušení však někdy schází zdůvodnění opřené alespoň o stručnou analýzu chyb.

Ve všech hospitovaných hodinách byl pozorován kladný vztah žáků k výuce i vzájemné pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky. Ve vyučování však nejsou, až na výjimky, aplikovány žádné metody pro rozvíjení komunikativních schopností žáků. Jejich vyjadřování je nevýrazné, někdy až neobratné a nepřesné. Inspekce proto doporučuje, aby se předmětové komise trvale zabývaly také touto problematikou a tvůrčím způsobem vyhledávaly efektivní užití metod pro rozvoj žakovské komunikace. Učitelé matematiky a fyziky se pravidelně zapojují se svými žáky do soutěží (Matematická olympiáda, Fyzikální olympiáda, Klokan, Pythagoriáda) a dosahují významných úspěchů nejen v nižších, ale i v nejvyšších kolech (ve Fyzikální olympiádě byl student této školy účastníkem celostátního kola).

Kvalita výuky matematiky a fyziky je souhrnně zhodnocena stupněm velmi dobrý.

Zeměpis

Výuka zeměpisu probíhá podle výše uvedených učebních dokumentů pro gymnázia. V letošním školním roce je předmět vyučován v osmnácti třídách v rozsahu dvě hodiny týdně. Na výuce se podílejí čtyři vyučující splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu platných právních norem.

Časová dotace sledovaného předmětu souhlasí s příslušným učebním plánem pro školní rok 2001/2002. Probírané učivo je v souladu s učební osnovou, v časově tematických plánech jsou obsaženy všechny tematické okruhy. Při plánování nedochází k obsahové duplicitě, ale tematické plány pro pět ročníků jsou zpracovány v celcích učiva s rozsahem větším než 16 hodin, což svědčí o méně promyšleném přístupu k plánování výuky. Na tvorbě tematických plánů se podílejí všichni čtyři vyučující zeměpisu, je vedena přehledná dokumentace o využívání tematických plánů v jednotlivých třídách. Ve třetím ročníku čtyřletého gymnázia a v septimě osmiletého gymnázia je zařazen celek věnovaný zeměpisným vycházkám, exkurzím a projektům v rozsahu 16 hodin.

Odborná učebna pro výuku zeměpisu je zřízena jako učebna společenskovední, vyučování zeměpisu probíhá i v běžných třídách, které nejsou pro podnětnost výuky speciálně vybavené a přizpůsobené. Kabinet zeměpisu má standardní vybavení, dostatek tematických map, odborné literatury, videokazet a dva tituly odborných časopisů.

V navštívených hodinách bylo v dostatečné míře využíváno nástěnných map, nebyla využita didaktická technika, obrazový materiál a jiné názorné pomůcky. Pouze v jedné z hospitovaných hodin žáci při procvičování dovedností pracovali ve dvojicích se speciálními mapami. V žádné z navštívených hodin žáci nepracovali s učebnicemi, atlasy byly využívány. Přístupy k obsahu a organizaci výuky byly převážně jednotvárné a méně podnětné pro žáky, převažoval frontální výklad s dominantní rolí učitele doplněný prací žáků s mapami a zápisem žáků do sešitů, jiné samostatné úkoly byly žákům zadávány jen ojediněle. Průběh hodin byl orientován převážně na obsah učiva s důrazem na zvládnutí základních odborných pojmů, nikoli na aplikaci zeměpisných znalostí v jiných oblastech činnosti žáků, chyběla práce žáků s informacemi. Nedostatkem téměř všech hospitovaných hodin byly chybějící motivační výzvy a nízká účinnost jediné použité metody výuky, která vedla k neefektivnímu využití času ve vyučování, na konci hodin nebylo učivo shrnuto. Způsob kladení otázek při zkoušení i během výkladu vedl žáky pouze k několikáslovným odpovědím, nebyl zaznamenán souvislejší projev žáků. Atmosféra ve výuce byla přátelská, uvolněná, žáci byli ukázněni. V hospitovaných hodinách byla respektována dohodnutá pravidla komunikace i osobnosti žáků. Pracovní tempo celých tříd bylo jednotné, nediferencované. Vyskytly se i neúčelně zařazené části výkladu učitele, což ale nemělo rozhodující vliv na kvalitu výuky. Proces učení žáků byl více orientován na zvládnutí místopisu a jednotlivých pojmů než na uvědomování si souvislostí mezi uváděnými skutečnostmi. Učiteli byla u žáků rozvíjena dovednost práce s mapou, chybělo však více názoru - využívání obrazového materiálu, diapositivů a dalších informačních zdrojů. Výuka byla vedena správně věcně i odborně.

Žáci prokázali velmi dobré zvládnutí učiva fyzické geografie, menší prostor byl někdy vytvořen pro vyjádření vlastního názoru, hledání příčin a důsledků jevů, o kterých často pouze slyší, ale nepřemýšlejí. Klasifikace znalostí žáků nebyla vždy dostatečně zdůvodněná, probíhala formou ústního zkoušení, písemných testů.

Na základě výše uvedených skutečností je kvalita výuky zeměpisu hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vzdělávání ve sledované oblasti je celkově hodnoceno jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Znalost práce školy a její úrovně v rozličných oblastech pomáhá vedení školy ujasnit si, které cíle si zaslouží v podmínkách školy zvýšenou pozornost.

Koncepční záměry školy jsou stanoveny na základě analýzy podmínek školy, prostředí, zájmu rodičů a žáků, reagují na požadavky trhu. Jde o střízlivé, věcné a realitě odpovídající výhledy. Stanovené cíle jsou reálné, pracovníkům školy je umožněna účast na stanovení strategických cílů. Již několik let jsou prováděny různé stavební úpravy, jež přispívají ke zlepšení v materiálně technické oblasti. V současné době probíhá výměna oken ve třídách, práce jsou plánovány a uskutečňovány tak, aby vlastní vyučovací proces byl minimálně narušen. Koncepční záměry jsou přijaty a podporovány pedagogickým sborem, rodiči, zřizovatelem, Městským úřadem v Havířově i dalšími partnery.

Plánování je pojato jako ucelený systém plánů, který postihuje různé oblasti práce školy (např. plán práce předmětových komisí, plán hospitací vedení školy, plán revizí atd.). Plán práce pro školní rok 2001/2002 byl zpracován, projednán a schválen dne 29. 8. 2001. Obsahuje hlavní úkoly v oblasti výchovně vzdělávací (výchovné působení všech pedagogických pracovníků na žáka, prevenci sociálně patologických jevů, zvyšování efektivity vyučovacího procesu, optimální využívání výpočetní a audiovizuální techniky ve vyučovacím procesu a udržování kontaktu se školami v zahraničí), hlavní úkoly v oblasti materiálně technické (využití programu Bakalář, pokračovat v úpravách školní budovy – tepelná izolace, úpravy suterénních prostor, vybudování plochy pro streetball, v rámci finančních možností pokračovat v úpravách interiéru – nové lavice, tabule, odborné učebny atd.), organizační zabezpečení školního roku – složení předmětových komisí, organizaci školního roku – termíny hlavních a vedlejších prázdnin, termíny pedagogických rad, třídních schůzek, přijímacích zkoušek, maturit, úkoly pro spolupráci školy s rodiči, technické zabezpečení provozu školy - komise pro pravidelné činnosti, správci kabinetů, správci odborných učeben, správci dalších místností a venkovních prostorů, správci sbírek, měsíční kalendář plánovaných činností. Při plánování jsou respektovány podněty a připomínky pracovníků.

Učební plány pro čtyřleté a osmileté studium jsou odvozeny od celostátně platných učebních plánů.

(Učební plán čtyřletého studia vychází z centrálně vydaného učebního plánu gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schváleného MŠMT ČR dne 19.12.1991 pod čj. 28205/91 – 20, upraveného dne 14.11.1995 čj. 25049/95 – 21 –23 s poslední úpravou ze dne 5.5.1999 čj.20596/99 – 22 s platností od 1.9.1999, učební plán osmiletého studia s rozšířenou výukou jazyků – úprava schválena MŠMT ČR čj. 29089/96 – 61).

Disponibilní hodiny jsou využity převážně k posílení českého jazyka, matematiky a cizích jazyků. Do třídy osmiletého studia s rozšířenou výukou jazyků (do skupiny žáků s profilujícím jazykem německým) je zařazena příprava k vykonání „Německého jazykového diplomu“. (Schváleno MŠMT ČR dne 24.4.1994 pod čj. 15973/94 – 21).

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů, které jsou rozpracovány tak, aby

vyhovovaly potřebám a zájmům žáků. Volitelné předměty tvoří: konverzace v anglickém a německém jazyce, seminář z dějepisu, seminář a cvičení z biologie, z chemie, z fyziky, z matematiky, seminář společenských a přírodních věd, deskriptivní geometrie, programování a literární seminář.

Prostorové podmínky umožňují realizovat vzdělávací program. Výuka probíhá ve 20 kmenových učebnách, 17 učeben je umístěno v budově B, 3 v budově A. Ve čtyřletém studiu je 6 tříd, v osmiletém studiu 13. Odborné učebny tvoří: 3 učebny pro výuku cizích jazyků, 1 učebna pro výuku cvičení z jazyka českého (současně žákovská knihovna), odborné učebny - biologie, chemie, fyziky, laboratoř – biologie, chemie, fyziky, odborná učebna pro výuku společenských věd, 2 učebny informatiky a výpočetní techniky (v každé s deseti uživatelskými místy), ateliér – výuka výtvarné výchovy, místnost pro výuku hudební výchovy, tělocvična, gymnastický sál, posilovna. Učebny a odborné pracovny jsou funkčně zařízeny, pracovní podmínky pro žáky a učitele jsou na požadované úrovni. Odborné učebny využívají v rámci rozvrhových možností rovnoměrně všechny třídy. Škola je dobře vybavena ucelenými schválenými řadami učebnic, učebních textů a různých pracovních materiálů.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti školy a prostředí je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny, organizační struktura umožňuje účinné řízení školy (ředitel, ekonomický úsek – hospodářka, sekretariát, zástupce ředitele pro oblast materiálně technickou – školník, správce budov, pracovnice úklidu, pracovníci civilní vojenské služby, zástupce ředitele pro oblast organizace vyučování, výchovná poradkyně, vedoucí předmětových komisí, pedagogičtí pracovníci, se školou těsně spolupracuje Sdružení rodičů a přátel škola při gymnáziu v Havířově a Nadace Dolu ČSM). Je vedena dokumentace upravující výchovně vzdělávací činnost školy. Řád školy je kvalitně zpracován, práva a povinnosti žáků jsou v rovnováze.

Porady vedení se konají jednou týdně. Je zajištěno spolehlivé pronikání úkolů k adresátům. Pedagogické i pracovní porady jsou plánovány, program jednání je vždy předem oznamován, pracovní porady se konají operativně. Počet porad vyhovuje potřebám efektivního řízení školy. Některé oblasti z pedagogické problematiky a z oblasti koncepční jsou zařazovány do jednání pedagogické rady (např. 16. 5. 2001 – problematika šikany, 29. 8. 2001 - projednání zvláštní přílohy Řádu školy o drogách atd.).

Metodickými orgány školy jsou předmětové komise, v čele předmětové komise stojí předseda, který je jmenován ředitelem školy a ve spolupráci s ostatními členy komise vypracovává celoroční plán práce, v němž jsou zakotveny hlavní úkoly komise pro školní rok. V rámci předmětové komise jsou také zpracovávány tematické plány učiva, různé prověrky, testy atd. V letošním školním roce pracuje 16 předmětových komisí (např. český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk, zeměpis, matematika, fyzika, informatika atd.). Pracovníci školy i žáci mají přístup k potřebným informacím, osobní údaje jsou chráněny před zneužitím. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně. Uskutečňují se Dny otevřených dveří a třídní schůzky rodičů (na nichž jsou poskytovány potřebné informace), konzultace pro rodiče i žáky poskytuje také výchovná poradkyně. Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti. V řízení školy převládá demokratičnost. Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní, adresná a včasná.

Výroční zpráva obsahuje dostatek relevantních informací. Výroční zpráva za školní rok 2000/2001 byla zpracována dne 17. 7. 2001 a je v ní např. konstatováno, že uplynulý školní rok byl úspěšný, průměrný počet žáků ve třídě byl 29,75, celkový průměr prospěchu tříd byl ve 2. pololetí 1,83. Průměrný věk pedagogického sboru byl 41,03 let, k vysokoškolskému studiu bylo přijato celkem 87,50 % všech absolventů (z toho na technické směry je přijato 39,06 %). Pokračovaly úpravy školní budovy, byla provedena generální rekonstrukce střechy všech tří pavilonů školní budovy, výraznou kvalitativní změnou prošly prostory žákovských šaten (každá třída má svůj blok uzamykatelných dvoudveřových skříněk), vnitřní komunikace a práce s daty (zavedení programu Bakalář, využití internetu a elektronické pošty). Díky mimořádnému rozsahu svých schopností zvítězila ve své kategorii žákyně VI. A v oblastním kole olympiády v chemii, biologii a českém jazyce. V oblasti tělovýchovy a sportu jsou výrazným úspěchem první místa dorostenců a dorostenek v okresním kole basketbalu a softbalu a jejich pěkná umístění v oblastních kolech atd.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Jsou vytvářeny podmínky pro rozvoj tvořivosti a iniciativy pracovníků. Lidský potenciál je promyšleně využíván pro pozitivní vývoj školy. Pro hodnocení pracovníků jsou vytvořena kritéria, která jsou známa a v praxi uplatňována. V rámci zkvalitnění vzdělávacího procesu se ředitel školy pravidelně setkává s vedoucími předmětových komisí, informuje se o plnění osnov, připravenosti jednotlivých studentů k soutěžím a olympiádám, společně se zamýšlejí nad možnostmi materiálního zkvalitnění výuky. Konzultačním orgánem pro kontakt s rodiči a veřejností je hlavní výbor SRPŠ. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, i když v současné době naráží na vysokou finanční náročnost nabízených školení a seminářů. Účastnické poplatky spolu s cestovními náhradami silně omezují tuto možnost sebevzdělávání. Je vytvořen systém morálního a hmotného stimulování pracovníků. Kvalita odvedené práce se promítá do výše osobního příplatku, s každým pracovníkem je veden osobní pohovor. Výsledky, které si zaslouží vysoké kladné hodnocení, prezentuje ředitel v pedagogických radách.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Je vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře. V systému kontrolní činnosti je zajištěno využití zjištěných poznatků pro ovlivňování další práce školy. Jsou rozděleny oblasti a kompetence pro kontrolní činnost mezi členy vedení školy. Výsledky kontrol jsou analyzovány, jsou zjišťovány příčiny nedostatků. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány s pracovníky, jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Plán kontrolní činnosti je podle potřeby a zjištěných skutečností upřesňován a doplňován. Součástí jednání pedagogických rad, je také kontrola splnění uložených úkolů a termínů.

V loňském školním roce uskutečnilo vedení školy celkem 18 hospitací a pohovorů s vyučujícími hospitovaných vyučovacích hodin. Z hospitační činnosti jsou vedeny podrobné a dosti obsáhlé zápisy. Je v nich vyhovujícím způsobem postižena úroveň pedagogické práce

učitele, organizace hodiny, aktivizace žáků, efektivita práce a dosažení vzdělávacích cílů, které si vyučující v hodině vytkl. Provedené hospitace dávají dostatečný obraz o práci jednotlivých vyučujících v jednotlivých vyučovacích předmětech. Pro letošní školní rok jsou plánovány hospitace vedení školy, při plánování této činnosti využívají svých znalostí o práci učitelů i z minulých let. Pozitivně je nutno hodnotit, že vedení školy sestavuje různé testy a prověrky učiva v různých předmětech, že výsledky učení jsou dlouhodobě srovnávány v tzv. „problémových ročnících“.

System rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Ve škole jsou zařízeny dvě počítačové učebny s 10 a 9 počítači. Jedna z nich je připojena k síti NOVELL, v níž pracuje také 19 počítačů v kabinetech. Účastníci této sítě se mohou připojit na Internet, žáci navíc také v době mimo vyučování. Vybavení stanic periferními zařízeními (tiskárny, scannery) není úplné, je však snadno dostupné pro všechny účastníky. Hlavními prvky softwarového vybavení jsou WINDOWS 98, OFFICE 2000 a další, všemi pedagogickými pracovníky je s oblibou využíván program BAKALÁŘ.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení s účinností od 1. 3. 1999, č. j. 15 082/99 – 21.
- Učební plán se čtyřletým studijním cyklem – schválilo MŠMT ČR, č. j. 20 595/99 – 22 ze dne 5. 5. 1999 s platností od 1. 9. 1999 počínaje prvním ročníkem.
- Učební plán se čtyřletým studijním cyklem – schválilo MŠMT ČR, č. j. 25 049/95 – 23 – 21 dne 14. 11. 1995.
- Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem – schválilo MŠMT ČR, č. j. 20 594/99 – 22 dne 5. 5. 1999 s platností od 1. 9. 1999 počínaje prvním a pátým ročníkem.
- Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem – schválilo MŠMT ČR, č. j. 25 048/95 – 21 – 23 dne 14. 11. 1995
- Schválení MŠMT ČR k vykonání zkoušky Německý jazykový diplom – dne 5. 5. 1994, č. j. 15 973/94 – 21.
- Výroční zpráva 2000 – 2001 ze dne 17. 7. 2001

- Plán práce na školní rok 2001/2002 ze dne 29. 8. 2001
- Vnitřní řád školy ze dne 1. 9. 2001
- Podkladová inspekční dokumentace
- Zápisy z pedagogických rad
- Hospitační zápisy

ZÁVĚR

Výrazná pozitivita:

- Odborná a pedagogická způsobilost pedagogického sboru.
- Organizace školy umožňuje účinné řízení.
- Vedení dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy.
- Dlouhodobé úspěšné výsledky při přijímání na vysoké školy.
- Dotace hodin pro matematiku a fyziku plně odpovídá obtížnosti obou předmětů a jejich významu pro pozitivní orientaci studentů na vysokoškolské studium technických oborů.
- Učitelé matematiky a fyziky volí výukové metody a formy práce, které jsou přiměřené věku a rozumovým schopnostem žáků.

Výrazná negativa:

- V jedné třídě třetího ročníku čtyřletého studia je v matematice probírání učiva výrazně opožděno proti tematickému plánu vyučujícího.
- Užívané metody ústního zkoušení nejsou vždy dostatečně efektivní.
- Finanční situace školy je napjatá: učební pomůcky pro matematiku a fyziku nejsou dostatečně modernizovány, další profesní vzdělávání pedagogů se uskutečňuje omezeně, někdy dokonce na jejich náklady.

Doporučení:

- Ředitel školy by měl provést analýzu výuky matematiky v jedné třídě třetího ročníku čtyřletého studia a stanovit opatření, jimiž odpovědně zajistí její kvalitní odbornou a pedagogickou úroveň.
- Předmětové komise matematiky a fyziky by se průběžně měly na svých jednáních trvale zabývat:
 - a) užíváním různých diagnostických metod ve vyučování,
 - b) hledáním efektivního užití metod pro rozvoj žákovské komunikace.

Vzdělávání ve sledované oblasti i podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Komín
Členové týmu	RNDr. Jitka Kunčarová
	Mgr. Ing. Petr Bujok
	Doc. PhDr. Zdeněk Novotný, CSc.

Ve Frýdku-Místku dne 5. listopadu 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. listopadu 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

RNDr. Karel Foniok
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2001-11-19	142 294/01-011029
Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2001-11-19	142 295/01-011029
Rada školy	Není zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.